

लोक सेवाआयोग

नेपाल शिक्षा सेवा, शिक्षा प्रशासन समूह अन्तर्गतका निरीक्षण, अंग्रेजी, नेपाली, संस्कृत, विज्ञान, गणित, सामाजिक शिक्षा, शारीरिक शिक्षा र व्यवसायिक शिक्षा उपसमूहहरूका राजपत्राङ्कित तृतीय श्रेणीका पदहरूको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

यस पाठ्यक्रम योजनालाई दुई चरणमा विभाजन गरिएको छ :

प्रथम चरण :-	लिखित परीक्षा (Written Examination)	पूर्णाङ्क :- ३००
द्वितीय चरण :-	(क) सामूहिक परीक्षण (Group Test)	पूर्णाङ्क :- १०
	(ख) अन्तर्वार्ता (Interview)	पूर्णाङ्क :- ४०

परीक्षा योजना (Examination Scheme)

प्रथम चरण : लिखित परीक्षा (Written Examination)

पूर्णाङ्क :- ३००

पत्र	विषय	खण्ड	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली		प्रश्नसंख्या×अङ्क	समय
प्रथम	General Subject	General Awareness & General Reasoning Test	१००	४०	वस्तुगत (Objective)	बहुवैकल्पिकप्रश्न (MCQs)	१०० प्रश्न×१ अङ्क	१ घण्टा ३० मिनेट
द्वितीय	General Technical Subject		१००	४०	विषयगत (Subjective)	छोटो उत्तर लामो उत्तर	४ प्रश्न×५ अङ्क ८ प्रश्न×१०अङ्क	३ घण्टा
तृतीय	Service-Group Specific Subject		१००	४०	विषयगत (Subjective)	छोटो उत्तर लामो उत्तर	४ प्रश्न×५ अङ्क ८ प्रश्न×१०अङ्क	३ घण्टा

द्वितीय चरण : सामूहिक परीक्षण (Group Test) र अन्तर्वार्ता (Interview)

पूर्णाङ्क :- ५०

पत्र/विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	समय
सामूहिक परीक्षण (Group Test)	१०		सामूहिक छलफल (Group Discussion)	३० मिनेट
अन्तर्वार्ता (Interview)	४०		बोर्ड अन्तर्वार्ता (Board Interview)	-

द्रष्टव्य :

- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुनेछ ।
- माथि उल्लिखित शिक्षा प्रशासन समूह अन्तर्गतका सबै उपसमूहको लागि प्रथम र द्वितीय पत्र/विषयको विषयवस्तु एउटै (Common) र अनिवार्य हुनेछ । तर तृतीयपत्र/विषय सम्बन्धित उपसमूह अनुसार फरक फरक हुनेछ ।
- प्रथम, द्वितीय र तृतीय पत्रको लिखित परीक्षा छुट्टाछुट्टै हुनेछ ।
- वस्तुगत बहुवैकल्पिक (Multiple Choice) प्रश्नहरूको गलत उत्तर दिएमा प्रत्येक गलत उत्तर बापत २० प्रतिशत अङ्ककट्टा गरिनेछ । तर उत्तर नदिएमा त्यस बापत अङ्क दिइने छैन र अङ्क कट्टा पनि गरिने छैन ।
- बहुवैकल्पिक प्रश्नहरू हुने परीक्षामा कुनै प्रकारको क्याल्कुलेटर (Calculator) प्रयोग गर्न पाइने छैन ।
- विषयगत प्रश्नहरूको हकमा तोकिएको अंकको एउटा लामो प्रश्न वा एउटै प्रश्नका दुई वा दुई भन्दा बढी भाग (Two or more parts of a single question) वा एउटा प्रश्न अन्तर्गत दुई वा बढी टिप्पणीहरू (Short notes) सोध्न सकिने छ ।
- द्वितीय पत्रमा (विषयगत प्रश्न हुनेका हकमा) प्रत्येक खण्डका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरू हुनेछन् । परीक्षार्थीले प्रत्येक खण्डका प्रश्नहरूको उत्तर सोही खण्डको उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ ।
- यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतकापत्र/विषयका विषयवस्तुमा जसुकै लेखिएको भएता पनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम तथा नीतिहरू परीक्षाको मितिभन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।
- प्रथम चरणको परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र द्वितीय चरणको परीक्षामा सम्मिलित गराइनेछ ।
- यस भन्दा अगाडि लागू भएका माथि उल्लेखित सेवा, समूहको पाठ्यक्रम खारेज गरिएको छ ।
- पाठ्यक्रमलागू मिति : - २०८०/०७/२०

प्रथमपत्र (Paper I): General Subject

Part (I) : - General Awareness (60Marks)

1. **General Awareness and Contemporary Issues (30 ×1 Mark = 30 Marks)**
 - 1.1 Physical, socio-cultural and economic geography and demography of Nepal
 - 1.2 Major natural resources of Nepal
 - 1.3 Geographical diversity, climatic conditions, and livelihood & lifestyle of people
 - 1.4 Notable events and personalities, social, cultural and economic conditions in modern history of Nepal
 - 1.5 Current periodical plan of Nepal
 - 1.6 Information on sustainable development, environment, pollution, climate change, biodiversity, science and technology
 - 1.7 Nepal's international affairs and general information on the UNO, SAARC & BIMSTEC
 - 1.8 The Constitution of Nepal (From Part 1 to 5 and Schedules)
 - 1.9 Governance system and Government (Federal, Provincial and Local)
 - 1.10 Provisions of civil service act and regulation relating to constitution of civil service, organisational structure, posts of service, fulfillment of vacancy and code of conduct
 - 1.11 Functional scope of public services
 - 1.12 Public Service Charter
 - 1.13 Concept, objective and importance of public policy
 - 1.14 Fundamentals of management : planning, organizing, directing, controlling, coordinating, decision making, motivation and leadership
 - 1.15 Government planning, budgeting and accounting system
 - 1.16 Major events and current affairs of national and international importance

2. **Education in Nepal (30 ×1 Mark = 30Marks)**
 - 2.1 Educational history and major educational events in Nepal
 - 2.2 Major plans, commissions in the field of Nepalese education: Nepal National Education Planning Commission - 2011; National Education System Plan – 2028; National Education Commission - 2049
 - 2.3 Education related agencies
 - 2.4 Meaning, definition, aims, functions and delivery systems of education
 - 2.5 Education and society : education and social process, education and social justice
 - 2.6 Relation between education and philosophy (western & eastern philosophies)
 - 2.7 Concept, importance and elements of curriculum
 - 2.8 School level curriculum and evaluation system in Nepal
 - 2.9 Curriculum development process in Nepal: School level and local level curriculum
 - 2.10 Education from global perspective: Education for All (EFA), Sustainable Development Goals (SDGs), Millennium Development Goals (MDGs)

Part (II) : - General Ability Test (40 Marks)

3. General Reasoning Test (40 ×1 Mark = 40 Marks)

3.1 Logical Reasoning (14×1 Mark = 14 Marks)

Verbal Ability, Alphanumeric Series, Reasoning Analogies, Classification, Coding-Decoding, Order & Ranking, Distance & Directions, Analytical and Logical Reasoning, Assertion and Reason, Statement and Conclusion, Input-Output, Venn- diagram

3.2 Numerical Reasoning (14×1 Mark = 14 Marks)

Arithmetic Series, Analogy, Classification, Arithmetical Reasoning, Fraction. Percentage, Ratio, Average, Profit & Loss, Time & Work, Date & Calender, Data Sufficiency, Data Interpretation & Data Verification

3.3 Spatial Reasoning (12×1 Mark = 12 Marks)

Figure Series, Figure Analogy, Figure Classification, Figure Matrix, Pattern Completion, Embedded Images, Image Formation & Analysis, Mirror and Water Images, Cubes and Dices, Paper Folding & Cutting